

PPAAA
Platform van Politici van
Antilliaans-Arubaanse Afkomst

Brieven aan de informateur
t.a.v. de heer prof. dr. U. Rosenthal en de heer prof. drs. J. Wallage
Postbus 20008
2500 EA Den Haag

Den Haag, 10 juli 2010

Kenmerk: MA/063/10

Betreft: Inbreng Antilliaans-Arubaanse organisaties met betrekking tot integratie van kansarme Antillianen en Arubanen in Nederland.

Geachte heer Rosenthal en de heer Wallage,

Graag vragen de Antilliaans-Arubaanse organisaties OCaN, MAAPP, VAN en PPAAA¹ (gezamenlijk "**de Organisaties**") uw aandacht voor het integratiebeleid van kansarme Antillianen en Arubanen in Nederland ("**Integratiebeleid**"). In dit kader bieden voornoemde Organisaties u een aantal uitgangspunten, waarbij wij u verzoeken deze mee te nemen bij de coalitievorming alsmede bij het opstellen van de hoofdlijnen voor het regeerakkoord. De Organisaties achten dit verzoek om de volgende redenen van groot belang. De Organisaties vinden dit verzoek belangrijk, ten eerste, omdat de maatschappelijke positie van deel van de Antillianen en Arubanen volgens hen weliswaar precair is, maar wel oplosbaar. Ten tweede omdat de Organisaties van mening zijn dat opvattingen van een aantal partijen over de rechtspositie van Antillianen en Arubanen de afgelopen jaren tot een aantasting kunnen leiden van het ongedeelde staatsburgerschap, hetgeen eenieder aangaat in Nederland. De uitgangspunten zijn tot stand gekomen na uitvoerige consultatie met de Antilliaanse en Arubaanse achterban². Een samenvatting van de zeven uitgangspunten treft u aan het einde van deze brief.

Algemeen

De Organisaties stellen voorop dat wetten en regels voor iedereen - ongeacht afkomst - dienen te gelden. Een succesvol Integratiebeleid begint met daadwerkelijke toetsing aan en naleving van internationale mensenrechtenverdragen³, het Statuut en de Grondwet voor het Koninkrijk der Nederlanden. Binnen dit (internationaal)rechtelijke kader behoren de Nederlandse overheidsorganen, alsook de organen van de staat te opereren. Gelijke behandeling, alsmede een volwaardige acceptatie binnen de Nederlandse gemeenschap schept mogelijkheden voor individuele en groepen Antillianen en Arubanen⁴.

Het uitgangspunt van de Organisaties is: 'algemeen beleid (voor iedereen, ongeacht afkomst) waar mogelijk en specifiek beleid (voor deelgroepen Antillianen en Arubanen) waar noodzakelijk'. Daar waar structureel sprake is van achterstanden bij Antillianen en Arubanen⁵, kunnen specifieke stimuleringsmaatregelen worden genomen, parallel aan het bevorderen van evenredige participatie binnen het algemene beleid.

De integratieproblematiek binnen de Antilliaanse en Arubaanse gemeenschap in Nederland staat hoog op de politieke agenda. Deze integratieproblematiek dient echter wel te worden genuanceerd. Immers, de sociaaleconomische situatie van Antillianen en Arubanen in Nederland vertoont een gemengd beeld en kan niet los worden gezien van de omstandigheden waarin Antillianen en Arubanen zijn opgegroeid⁶.

De Organisaties constateren dat met name laagopgeleide, kansarme nieuwkomers - die reeds moeite hadden aansluiting te vinden op de eilanden - worden geconfronteerd met problemen, zoals op de woningmarkt, de arbeidsmarkt, met betrekking tot taal en kennis van de samenleving en ten aanzien van sociale uitsluiting⁷. Echter, het deel van de nieuwkomers dat wel een juiste aansluiting weet te vinden functioneert bijzonder succesvol binnen de Nederlandse maatschappij. De integratieproblematiek is ons inziens dan ook oplosbaar.

PPAAA

Platform van Politici van
Antilliaans-Arubaanse Afkomst

De betrokkenheid van Antillianen en Arubanen bij het ontwikkelen en uitvoeren van integratieprogramma's is daarbij een sleutelfactor. Voorts is samenwerking tussen het Rijk en de Antillianengemeenten essentieel voor de verbetering van de sociaaleconomische situatie van de Antillianen en Arubanen die te kampen hebben met integratie problemen. De Organisaties stellen zich op het standpunt dat een samenhangend en gecoördineerd beleid⁸ op Koninkrijks-, rijks- en gemeentelijk niveau met daarbij een effectieve inzet van specifieke middelen zich sterk terugverdiend; het eventueel afbouwen of beëindigen van deze middelen over vier jaar past ons inziens niet bij een integratieproblematiek die landsoverschrijdend is en een lange termijnoplossing behoeft¹⁰.

Specifiek

De hoeksteen van het Integratiebeleid zou gestoeld moeten zijn op de bestrijding van 'bijzondere' armoede en sociale uitsluiting in Antilliaanse en Arubaanse gezinnen¹¹. Het bestrijden van oorzaken in plaats van symptomen houdt voorts in dat binnen de gemeentelijke programma's meer aandacht aan de thema's opvoeding en gezondheid dient te worden besteed. Voor de lange termijneffecten is het verder aanbevelingswaardig om te richten op:

- het verbeteren van de onderwijsprestaties van 8-12 jarigen uit kansarme gezinnen¹², de potentiële 'risicjongeren de toekomst'.
- het introduceren van een huisvestingsbeleid met tegenprestatie (leerwerktrajecten, inburgering) voor een specifieke groep nieuwkomers, aangezien een stabiele woonplek instabiele gezinssituaties kan voorkomen. Dit is overigens ook een probaat middel tegen de schuldenproblematiek; en
- Vroegsignalering van psychologische en psychiatrische problematiek; een kind heeft namelijk niet gedragsproblemen, omdat hij/zij 'een Antilliaan' is – hetgeen wel eens wordt beweerd -, maar om andere redenen. De vroegsignalering kan tevens een bijdrage leveren aan het voorkómen van recidive¹³.

Tenslotte dient een deel uit de Antilliaanse en Arubaanse gemeenschap door de (lokale) overheid en de (Antilliaans-Arubaanse) professionals beter te worden geïnformeerd over een aantal specifieke thema's. Het betreft de thema's huiselijk geweld, homo-emancipatie, betrokkenheid van vaders bij de opvoeding¹⁴; emotionele verwaarlozing; seksuele opvoeding; het al dan niet kiezen voor jong ouderschap; ongunstige zwangerschapsuitkomsten¹⁵; en ten slotte psychische problematiek. De Organisaties hechten er aan in dit verband op te merken dat voormelde problematiek ons inziens uitdrukkelijk niet tot de Antilliaanse en Arubaanse gemeenschap beperkt is.

De Antillianengemeenten ontvangen al jaren rijksmiddelen ten behoeve van het verbeteren van de maatschappelijke positie van Antillianen en Arubanen. De afwezigheid van een nulmeting en een duidelijke probleemanalyse maken echter dat niet inzichtelijk wordt of de maatschappelijke positie van Antillianen en Arubanen verbeterd of verslechterd. Voor een oplossingsgerichte aanpak is het opstellen van de nulmeting en probleemanalyse dan ook van essentieel belang. Het ontvangen van aanvullende rijksfinanciering dient daaraan te worden gekoppeld. Intensieve betrokkenheid van een representatieve groep Antillianen en Arubanen (professionals, sleutelfiguren, organisaties) bij de ontwikkeling en uitvoering van de plannen van aanpak Antilliaans-Nederlandse probleemjongeren 2010-2013 moet tenslotte daadwerkelijk een integraal onderdeel gaan vormen van het gemeentelijk beleid, ook opdat een belangrijke doelstelling van het kabinetsbeleid 2010-2013 – de inbedding van specifiek in algemeen beleid –kans van slagen heeft¹⁶. Daarbij hoort de ondersteuning Antilliaans-Arubaanse initiatieven. De Antillianengemeenten behoren inzichtelijk te maken hoe zij de co-financiering bij de plannen van aanpak Antilliaans-Nederlandse probleemjongeren inzetten en het Rijk – en desnoods achteraf de Algemene Rekenkamer – behoren hier strak op toe te zien.

PPAAA

Platform van Politici van
Antilliaans-Arubaanse Afkomst

De Organisaties richten hun uitgangspunten niet alleen tot de rijksoverheid en de gemeenten, maar tevens tot zichzelf en de achterban: als Antillianen en Arubanen in Nederland hebben wij gekozen voor het Europese deel van het Koninkrijk. Wij moeten die keuze dan ook met volle overtuiging uitdragen. In de praktijk zal dit betekenen: zoveel mogelijk meedoen op alle niveaus: politiek, bestuurlijk, beleidsmatig, maatschappelijk¹⁷.

Hoe de coalitie of de hoofdlijnen van het beleid eruit mogen zien, de Organisaties zien uit naar een vruchtbare en positieve samenwerking met toekomstige regering, Staten-Generaal en Antillianengemeenten, ten behoeve van een maatschappelijke positieverbetering van Antillianen en Arubanen in Nederland en in het verlengde daarvan een hechte verbondenheid tussen alle Koninkrijksburgers, in Nederland en op de Nederlandse Antillen en Aruba.

Indien gewenst zijn de besturen van de Antilliaans-Arubaanse organisaties graag bereid een toelichting te geven op deze uitgangspunten ten behoeve van uw werk als informateur.

Met de meeste hoogachting, namens de besturen van de Antilliaans-Arubaanse organisaties MAAPP, VAN, PPAAA en OCaN,

Raymond F. Labad, Jr.
Voorzitter MAAPP

Maite de Haseth
Voorzitter VAN

Ed Gumbs
Voorzitter PPAAA

Voor deze:

Glenn O. Helberg
Voorzitter OCaN

Post- en bezoekadres:

Stichting Overlegorgaan Caribische Nederlanders (OCaN)
Laan van Meerdervoort 145a
2517 AX Den Haag

telefoon: 070-380.33.01

website: www.ocan.nl

e-mail: info@ocan.nl

PPAAA

Platform van Politici van
Antilliaans-Arubaanse Afkomst

Samenvatting uitgangspunten:

1. Integratiebeleid voor Antillianen en Arubanen is altijd gebaseerd op het mensenrechtenbeleid.
2. Specifieke stimuleringsmaatregelen zijn nodig daar waar daadwerkelijke achterstanden worden vastgesteld.
3. De Antilliaans-Arubaanse gemeenschap wordt intensief betrokken bij het opstellen en uitvoeren van rijks- en gemeentelijke plannen (bestuurlijk, uitvoerend, adviserend).
4. Antilliaans-Arubaanse kinderen in een achterstandssituatie verdienen positieve aandacht binnen het onderwijs middels extra bijlessen en ouderbetrokkenheid.
5. Plannen van aanpak dienen meer gericht te zijn op: bestrijding armoede en sociale uitsluiting; huisvesting; opvoeding; gezondheid; vaderbetrokkenheid; vroegsignalering van psychologische en psychiatrische problematiek; en betrokkenheid van de Antilliaans-Arubaanse gemeenschap.
6. Een betere voorbereiding op de komst naar Nederland en een betere participatie in de Nederlandse samenleving worden meer dan nu de leidraad voor de Antilliaans-Arubaanse gemeenschap.
7. Een afstemming tussen de samenwerkingsprogramma's van de Koninkrijkspartners en het integratiebeleid van de afzonderlijke Landen (Nederland, Nederlandse Antillen en Aruba) is het overwegen waard.

PPAAA

Platform van Politici van
Antilliaans-Arubaanse Afkomst

¹ Het Overlegorgaan Caribische Nederlanders ("OCaN"), Movimentu Antiano i Arubano pa Promové Partisipashon ("MAAPP"), Vereniging Antilliaans Netwerk ("VAN") en Platform van Politici van Antilliaanse en Arubaanse Afkomst ("PPAAA").

² Onder meer op een zogeheten A.W.O.R.-bijeenkomst; ad hoc platform van Antilliaanse en Arubaanse lokale en landelijke organisaties, professionals en sleutelfiguren, onder voorzitterschap van OCaN, Antillenhuis, 30 maart 2010; alsmede op een bijeenkomst van het Platform Antilliaans-Arubaanse Beraden (MAAPP voert het secretariaat van dit platform) op 19 juni 2010 in het Novotel Rotterdam-Schiedam.

³ Waaronder IVUR, IVBPR, IVRK, EVRM, EU-recht en de EU-rassenrichtlijn.

⁴ De laatste jaren kenden we diverse (voorstel-)maatregelen vanuit Rijk en/of Antillianengemeenten die volgens ons op gespannen voet stonden met fundamentele mensenrechten: specifieke *recherche teams Antillianen* op gemeentelijk niveau, repressieve huis-aan-huisbezoeken door een stadsmarinier die speciaal is aangesteld voor Antillianen, etnische registratie gekoppeld aan repressie, preflightcontroles en 'ongewenstverklaringen' (toelating- en heenzending in het Koninkrijk).

⁵ Met name in het onderwijs en op de arbeidsmarkt; gecorrigeerd naar demografische en sociaaleconomische factoren, vergeleken met Europese-Nederlanders en/of niet-westerse minderheden. Noot: gecorrigeerde gegevens leveren een genuanceerd beeld op; andere variabelen als taalachterstand, sociale uitsluiting en het 'hebben van een migratieachtergrond' zijn hierbij nog niet eens meegerekend.

⁶ Ter illustratie: aan de ene kant is de armoede groot (33%); aan de andere kant participeert een bovengemiddeld aandeel van de tweedegeneratie Antillianen en Arubanen op HBO/WO functieniveau. Zie ook Tien trends in integratie, Dagevos, SCP, 2010. http://www.scp.nl/Organisatie/Nieuws/Integratie_in_10_trends.

⁷ 'Uitsluiting' bestaat over diverse gebieden. Denk hierbij aan de inlotingsprocedures op goed presterende middelbare scholen; de onderadviseur en 'cultuurbepaalde' IQ-tests voor basisschoolleerlingen; discriminatie op de arbeidsmarkt en de 'onverklaarbare beloningsverschillen' voor groepen werknemers; discriminatie in jeugdrecht, etnische registratie met repressieve doeleinden in gezinnen. Zie onder meer onderzoeken van de afgelopen jaren: Basisschooladviezen en Etniciteit (Amsterdam, 2007), Group differences in intelligence test performance (Wicherts, UvA, 2007), Liever Mark dan Mohammed. Onderzoek naar arbeidsmarktdiscriminatie van niet-westerse migranten via praktijktests (SCP, 2010); De arbeidsmarktpositie van werknemers in 2006. Een onderzoek naar de verschillen in beloning en mobiliteit tussen groepen werknemers (Arbeidsinspectie, november 2008, p40). Discriminatie in Jeugdrecht (Willem Pompe Instituut, 2007), Onderzoek naar de verwerking van persoonsgegevens betreffende ras/etniciteit in het kader van DOSA door het dagelijks bestuur van de Deelgemeente Charlois, Rotterdam (CBP, 2010).

⁸ Zie hiervoor de uitgangspunten van de minister: brief met nummer 26283, nr. 51, 2 oktober 2009.

⁹ De Koninkrijkspartners kennen zogeheten samenwerkingsprogramma's ten aanzien van institutionele versterking en bestuurskracht, onderwijs en jongeren, sociaal economisch initiatief en plan veiligheid 2, zie www.usona.an.

¹⁰ Zie de kabinetsbrief van 2 oktober 2009 en de Brede Heroverwegingen, *Asiel, immigratie en integratie* (specifiek beleid Antilliaanse risicojongeren, p43), <http://www.minfin.nl/dsresource?type=pdf&objectid=minfinbeheer:73762&versionid=&subjectname=>. Een succesvol en lange termijn onderwijs- en arbeidsmarktbeleid voor jonge, kansarme Antillianen en Arubanen kan drop-outproblematiek en sociale uitsluiting voorkomen en daarmee in sommige gevallen delinquent gedrag. Dat is kostenbesparend: er bevinden zich 868 Antillianen en Arubanen in detentie (www.dji.nl, 1 jan. 2007). Alleen al de detentiekosten per dag zijn 180 euro. Dat is 65.000 euro per jaar per persoon (zie ook www.gevangenezorg.nl/index.php?paginaID=54). Bij een *gemiddeld verblijf* in detentie van een *half jaar* per persoon is dat ruim 28 miljoen euro op jaarbasis en bijna 113 miljoen in vier jaar. Het Kabinet zet jaarlijks 4,5 miljoen euro in ten behoeve van de aanpak van Antilliaans-Nederlandse probleemjongeren, met de gemeentelijke cofinanciering is dat is 20 miljoen in vier jaar.

¹¹ Zie hiervoor onder meer: *Change the mindset. Advies ter bestrijding van 'bijzondere' armoede en sociale uitsluiting onder Antillianen en Arubanen*. OCaN, 2006.

¹² Zie hiervoor het Jaarrapport Integratie 2009, figuur 3.4 en 4.4 (lees- resp. rekenprestaties in groep 8, naar etnische herkomst en schooljaar), p101-102, www.scp.nl/dsresource?objectid=23768&type=org. We denken hierbij aan extra bijlessen en het betrekken van ouders bij de schoolprestaties van hun kinderen.

¹³ Zie *Crimineel gedrag bij Rotterdamse Antilliaanse jongeren. Een verkennende studie naar de rol van psychische en psychiatrische problematiek*, Bongers en Van Nieuwenhuizen, GGzE, Eindhoven, in opdracht van Riagg Rijnmond, 2009

PPAAA

Platform van Politici van
Antilliaans-Arubaanse Afkomst

en Brit J Psychiatry 181, 22; *Gesch B, Hammond S, Hampson S et al.* Influence of supplementary vitamins, minerals and essential fatty acids on the antisocial behaviour of young adult prisoners.. *July*; . : -8.

¹⁴ De Antilliaans-Arubaanse organisaties pleiten voor een vaderschapswet, die voor iedereen geldt in Nederland, waarbij een belangrijk recht van het kind – het recht te weten wie zijn/haar vader is – tot uitdrukking komt om een verplichte registratie van de vader op de geboorteakte van het kind. Een Kamerbrede motie is hiervoor reeds aangenomen tijdens de behandeling van de Gezinsnota (J&G) op 15 oktober 2009, zie hiervoor www.ocan.nl/Koninkrijksberichten/qafstammingsonrustq-van-kind-voorkomen-met-een-vaderschapswet.html. De Nederlandse Antillen kennen reeds een voorstel *Landsverordening Aanwijzing Verwekker*. Gemeenten kunnen overwegen om lokale initiatieven die het Caribisch-Nederlandse vaderschap stimuleren - zoals Vitamine-V in Amsterdam Zuidoost - te ondersteunen.

¹⁵ Promotieonderzoek Ernst-Jan Troe, 2008, zie ook www.erasmusmc.nl/perskamer/2008/2181713/

¹⁶ Tweede Kamer, nr. 26283, nr. 52, p10, 2 oktober 2009.

¹⁷ Volgens de heer Walter Palm, senior beleidsambtenaar op het ministerie van VROM (directie I&I) is de participatie van Antillianen en Arubanen in Nederland op alle niveau's laag. Presentatie A.W.O.R., Antillenhuis, 30 maart 2010. Een zwakke maatschappelijke positie van sommige Antilliaans-Arubaanse laagopgeleide en kansarme nieuwkomers is mogelijk mede het gevolg van een te korte voorbereidingstijd en ontoereikende kennis van de Nederlandse samenleving.